

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม จังหวัดตาก โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม ตำบลพระธาตุ อำเภอมะเข่มาด จังหวัดตาก

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม ตำบลพระธาตุ อำเภอมะเษ่มาด จังหวัดตาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยการสุ่มกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม จังหวัดตากประกอบด้วย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล
2. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับทดสอบความรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล

4. แบบวัดเจตคติมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.1 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

2.1.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม ในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล มีการพัฒนาตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษา ทฤษฎีและหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่ม จากหนังสือ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 2) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 3) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับ เนื้อหาของจังหวัดตาก
- 4) ศึกษาค้นคว้าเนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดตาก จากหนังสือ เอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับปรุงตามขอบเขตสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ที่ได้วิเคราะห์ไว้ โดยได้เนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 5 บท คือ
 - บทที่ 1 เชื้ออินจังหวัดตาก
 - บทที่ 2 กินดีอยู่ดีที่เมืองตาก
 - บทที่ 3 เล่าเรื่องเมืองตาก
 - บทที่ 4 คนดีศรีเมืองตาก
 - บทที่ 5 เมืองตากหลากหลายวัฒนธรรม

โดยแต่ละบทได้มีเนื้อหาที่นำมาจากสาระการเรียนรู้แกนกลาง ที่เชื่อมโยงกับ ท้องถิ่นจังหวัดตาก ดังแสดงในตารางที่ 3.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เนื้อหาและมโนคติของแต่ละบทในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง เมืองตากน่าย

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เนื้อหาในหนังสือ	มโนคติ
ส 5.1 ป 4/1 ใช้แผนที่ ภาพถ่าย ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเอง	บทที่ 1 เชื้ออินจังหวัดตาก - ข้อมูลจากแผนที่และภาพถ่ายจังหวัดตาก	1. จังหวัดตาก เป็นจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาและมีป่าไม้เป็นจำนวนมาก
ส 5.1 ป 4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่	- สภาพแวดล้อมทางกายภาพของจังหวัดตาก - การเปลี่ยนแปลง	2. ปัจจุบันจังหวัดตากมีพื้นที่ป่าไม้ลดลง เนื่องจากปัญหาการบุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและทำการเพาะปลูก
ส 5.1 ป 4/3 ใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด	สภาพแวดล้อมและผลการเปลี่ยนแปลง - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดตาก	3. ทุกคนควรช่วยกันอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดตากไว้เพื่อให้ลูกหลานในชุมชนและประเทศได้มีทรัพยากรไว้ใช้ตลอดไป
ส 5.2 ป 4/1 อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด		
ส 5.2 ป 4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น		
ส 5.2 ป 4/3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด		
ส 3.2 ป 4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	บทที่ 2 กินดีอยู่ดีที่เมืองตาก - ลักษณะอาชีพ สินค้าและบริการในจังหวัดตาก - การพึ่งพาอาศัยกันในชุมชนจังหวัดตาก - เมืองตากเข้มแข็ง	1. จังหวัดตากมีอาชีพ สินค้าและบริการต่างๆ ที่ผลิตในชุมชนและมีการพึ่งพาอาศัยกัน 2. การใช้สิ่งของที่ผลิตในจังหวัดตาก เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับจังหวัดตาก ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เนื้อหาในหนังสือ	มโนคติ
ส 4.1 ป 4/3 แยกแยะประเภท หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความ เป็นมาของท้องถิ่น	บทที่ 3 เล่าเรื่องเมืองตาก - ประวัติความเป็นมา - การตั้งถิ่นฐาน - ลำดับพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์	1. จังหวัดตาก เป็นจังหวัดที่มีประวัติ ความเป็นมาเก่าแก่ ซึ่งศึกษาได้จาก หลักฐานชั้นดินและหลักฐานชั้นรอง ที่ค้นพบ 2. จังหวัดตากเป็นจังหวัดหนึ่งที่นำ ภาควิชา ในประวัติ ศาสตร์ชาติไทย
ส 1.1 ป 4/5 ชื่นชมการทำความดี ของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลัก ศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติใน การดำเนินชีวิต	บทที่ 4 คนดีศรีเมืองตาก - บุคคลสำคัญทางประวัติ ศาสตร์ - บุคคลสำคัญทางวัฒนธรรม - ผู้นำท้องถิ่น	1. จังหวัดตากมีบุคคลสำคัญใน ท้องถิ่นที่มีคุณูปการต่อประเทศไทย 2. การศึกษาประวัติและการทำความดี ของบุคคลสำคัญในจังหวัดตาก ทำ ให้เราได้ แบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งทำให้เกิดความชื่นชมและ เห็นคุณค่าของการทำความดี
ส2.1 ป 4/4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของกลุ่มคนในท้องถิ่น	บทที่ 5 เมืองตากหลากหลาย วัฒนธรรม - ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมในจังหวัดตาก - สาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรม ท้องถิ่นแตกต่างกัน	1. จังหวัดตากมีความหลากหลายทาง วัฒนธรรมและประเพณี เนื่องจากมี คนหลายชนเผ่า 2. เราจำเป็นต้องยอมรับความ แตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละ ท้องถิ่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สุขในสังคมและประเทศชาติ 3. ทุกคนควรช่วยกันรักษาเอกลักษณ์ ของท้องถิ่นที่มีความหลากหลายด้วย

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	เนื้อหาในหนังสือ	มโนคติ
		การศึกษาหาความรู้และปฏิบัติตาม ประเพณีที่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้ สังคมไทยมีขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ดีงามสืบต่อไป

5) เขียนโครงเรื่อง ผู้วิจัยนำเนื้อหาที่รวบรวมได้ มาจัดแบ่งเป็นบท โดยแต่ละบทจะสอดคล้องกับมโนคติของแต่ละบท มีการเรียงลำดับตามลักษณะของเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ก่อนหลังในลักษณะการบูรณาการตามหัวเรื่อง เมืองตาก โดยเริ่มจากเรื่องภูมิศาสตร์เพื่อให้รู้จักที่ตั้งลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงไปหาเศรษฐกิจซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่ทำให้จังหวัดตากมีความเข้มแข็ง จากนั้นจึงเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดตาก และบุคคลสำคัญ เพื่อสร้างเจตคติต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก และสุดท้ายเป็นเรื่องราวของวัฒนธรรมที่ดีงามและหลากหลายของจังหวัดตาก ซึ่งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ตระหนักถึงความสำคัญและอยากจะอนุรักษ์สืบสานไว้ต่อไป โดยนำเสนอในรูปแบบการเขียนแบบบรรยายเชิงสารคดี และมีภาพประกอบช่วยความเข้าใจที่ชัดเจน โดยผู้วิจัยเลือกใช้ภาพถ่ายจากของจริง และบางส่วนนำภาพจากแหล่งค้นคว้าเอกสารมาใช้ประกอบเนื้อเรื่องตามความเหมาะสม โดยจะมีภาพประกอบทุกเรื่อง และมีคำถามท้ายบทเพื่อสร้างเจตคติต่อท้องถิ่นให้กับผู้เรียน

6) ทำดัมมี่ กำหนดรูปแบบคร่าวๆ ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตาก น่ายล โดยใช้กระดาษพิมพ์ ขนาด 21 X 29.9 เซนติเมตรหรือขนาด 8 หน้ายกใหญ่ มีจำนวน 72 หน้า ตามหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ของ สมพร จารุณัฐ (2550 : 13) ที่กล่าวว่า จำนวนหน้าของหนังสือสำหรับนักเรียนอายุ 10-14 ปี เรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวนหน้าหนังสือประมาณ 48-100 หน้า เลือกใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 16 พอยท์ พิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์

7) จัดทำรูปเล่มจริง

8) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

9) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแก้ไข และได้รับการตรวจแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตามภาคผนวก ก) ประเมินคุณภาพหนังสือโดย

ใช้แบบประเมินคุณภาพหนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีผลประเมินมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา มีคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89
2. ด้านการใช้ภาษา มีคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92
3. ด้านภาพประกอบ มีคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60
4. ด้านลักษณะรูปลักษณ์และการพิมพ์ มีคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.67

5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับของหนังสือ มีคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07

10) นำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญตอบแล้วมาสรุปผลประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนน 4.50 -5.00 หมายถึง คุณภาพ ดีมาก

คะแนน 3.50 -4.49 หมายถึง คุณภาพ ดี

คะแนน 2.50 -3.49 หมายถึง คุณภาพ พอใช้

คะแนน 1.50 -2.49 หมายถึง คุณภาพ ควรปรับปรุง

คะแนน 1 -1.49 หมายถึง คุณภาพ ต่ำ

รวมคุณภาพหนังสือทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับ ดี

11) ปรับปรุงแก้ไขหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล ตาม

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ได้แก่ เรื่อง

(1) ด้านเนื้อหา แก้ไขปรับปรุงในการเขียนเนื้อหาโดยใช้คำ ที่ง่าย

เหมาะกับวัยเด็กอ่านแล้วเข้าใจง่าย เด็กไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน

(2) ด้านการใช้ภาษา แก้ไขปรับปรุงการใช้คำพูดที่ง่ายต่อการอ่าน ใช้คำ

ไม่คลุมเครือ อธิบายให้ชัดเจนเหมาะกับวัยเด็กที่อ่าน

(3) ด้านภาพประกอบ แก้ไขปรับปรุงโดยขยายขนาดภาพให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้ดูได้ชัดเจน ได้ภาพใส่ตัวหนังสือบอกว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร และแหล่งที่มาถ้าเป็นภาพที่ไม่ได้ถ่ายเอง

(4) ด้านลักษณะรูปร่างและการพิมพ์ แก้ไขปรับปรุงการจัดข้อความ หัวข้อหลัก และหัวข้อย่อย ให้เห็นชัดเจนขึ้น

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับของหนังสือ แก้ไขปรับปรุงโดยการสอดแทรกให้เด็กเกิดความรักและภูมิใจในท้องถิ่น โดยมีการตั้งคำถามให้ข้อคิดในแต่ละบท

12) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่แก้ไขจนสมบูรณ์ถูกต้องแล้วไปทดสอบ
ประสิทธิภาพ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดลองแบบเดี่ยว ทดลองนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน้ำ
ยล ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านขุนห้วยนกแล จำนวน 3 คน เป็น
นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 1 คน ซึ่งบริบทของนักเรียนกลุ่มนี้คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง
เหมือนกัน ได้ค่าประสิทธิภาพ E_1 / E_2 เฉลี่ยเท่ากับ 75.00 / 76.67 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)
จึงนำข้อบกพร่องมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อความ การแบ่งวรรคตอนให้ชัดเจน การเข้าเล่มให้
แน่นหนาและประณีตเพื่อให้นักเรียนสนใจอ่านเพิ่มมากขึ้น

ขั้นที่ 2 ทดลองแบบกลุ่ม นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน้ำยล ไป
ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านขุนห้วยนกแล จำนวน 9 คน เป็นนักเรียน
เก่ง ปานกลาง และอ่อน ซึ่งบริบทของนักเรียนกลุ่มนี้คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าประสิทธิภาพ $E_1 /$
 E_2 เฉลี่ยเท่ากับ 82.96/80.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง เมืองตากน้ำยล มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้ปรับตัวหนังสือที่เป็นหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยให้
มีสีสันต่างกันเพื่อดึงดูดความสนใจให้นักเรียนอ่านมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 ทดลองภาคสนาม นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน้ำยล ไป
ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านขุนห้วยนกแล จำนวน 1 ห้องเรียน
จำนวน 17 คน เป็นนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ซึ่งบริบทของนักเรียนกลุ่มนี้คล้ายกับกลุ่ม
ตัวอย่าง ได้ค่าประสิทธิภาพ E_1 / E_2 เฉลี่ยเท่ากับ 84.51/83.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)
แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน้ำยล มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้ปรับเพิ่มเติม
การ์ตูนประกอบเพื่อให้ดูสวยงามน่ารัก และดึงดูดความสนใจให้นักเรียนอ่านมากยิ่งขึ้น

13) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพแล้วไปทดลองใช้สอนจริงกับ
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูล คะแนน มาคิด
คำนวณหาค่าทางสถิติต่อไป โดยขั้นตอนและการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้สอนนักเรียนผู้วิจัย
ได้ดำเนินการดังนี้

- (1) ก่อนเริ่มบทเรียนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้
พื้นฐาน
- (2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการสอน
- (3) เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัด
ความก้าวหน้าของผู้เรียนอีกครั้ง

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยวกับ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อจัดทำโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 3.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหาในบทเรียนหนังสืออ่าน เพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
-หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง จังหวัดตากของเรา	บทที่ 1 เชิดอินจังหวัดตาก - ข้อมูลจากแผนที่และภาพถ่าย จังหวัดตาก	ส 5.1 ป 4/1 ใช้แผนที่ ภาพถ่าย ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพ ของจังหวัดตนเอง	7
-หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สภาพแวดล้อมทาง กายภาพของจังหวัดตาก	- สภาพแวดล้อมทางกายภาพของ จังหวัดตาก - การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และผลการเปลี่ยนแปลง - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดตาก	ส 5.1 ป 4/2 ระบุแหล่ง ทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ใน จังหวัดของตนเองด้วยแผนที่ ส 5.1 ป 4/3 ใช้แผนที่อธิบาย ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มี อยู่ในจังหวัด ส 5.2 ป 4/1 อธิบายสภาพ แวดล้อมทางกายภาพ ของ ชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนิน ชีวิตของคนในจังหวัด ส 5.2 ป 4/2 อธิบายการ เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมใน จังหวัดและผลที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงนั้น ส 5.2 ป 4/3 มีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหาในบทเรียนหนังสืออ่าน เพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของคนใน จังหวัดตาก	บทที่ 2 กินดีอยู่ดีที่เมืองตาก - ลักษณะอาชีพ สินค้าและบริการ ในจังหวัดตาก - การพึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มชน จังหวัดตาก - เมืองตากเข้มแข็ง	ส 3.2 ป 4/1 อธิบายความ สัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคน ในชุมชน	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	บทที่ 3 เล่าเรื่องเมืองตาก - ประวัติความเป็นมา - การตั้งถิ่นฐาน - ลำดับพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์	ส 4.1 ป 4/3 แยกแยะประเภท หลักฐานที่ใช้ในการศึกษา ความเป็นมาของท้องถิ่น	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง บุคคลสำคัญใน จังหวัดตาก	บทที่ 4 คนดีศรีเมืองตาก - บุคคลสำคัญทางประวัติ ศาสตร์ - บุคคลสำคัญทางวัฒนธรรม - ผู้นำท้องถิ่น	ส 1.1 ป 4/5 ชื่นชมการทำความ ดีของตนเอง บุคคลใน ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอก แนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดตาก	บทที่ 5 เมืองตากหลากหลายวัฒนธรรม - ความแตกต่างทางวัฒนธรรมใน จังหวัดตาก - สาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่น แตกต่างกัน	ส 2.1 ป 4/4 อธิบายความ แตกต่างทางวัฒนธรรมของ กลุ่มคนในท้องถิ่น	2
รวมเวลา			16

2) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 16 ชั่วโมง และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

3) นำแผนการจัดการไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตามภาคผนวก ก) ตรวจสอบพิจารณาแผนการสอน โดยใช้แบบประเมินแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าระดับความคิดเห็น 1-5 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 5.00 มีหัวข้อประเมินทั้งหมด 10 ข้อ ซึ่งมีการประเมินดังนี้

(1) แผนมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและสัมพันธ์กัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

(2) เนื้อหา/สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

(3) กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

(4) กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

(5) กิจกรรมเน้นทักษะกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

(6) กิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

(7) สื่อ/แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและจุดประสงค์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

(8) สื่อหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วัสดุ และความสามารถผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

(9) วิธีการวัดผลและเครื่องมือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

(10) เกณฑ์การประเมินผลชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

จำแนกเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนตามแบบประเมินได้ดังนี้

คะแนน 4.50 -5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 3.50 -4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนน 2.50 -3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 1.50 -2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 -1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ดังนั้น ค่าคะแนนของการประเมินแผนการสอนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าเฉลี่ย 3.80.สรุปได้ว่า แผนการสอนมีความเหมาะสมในระดับ ดี

4) ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในด้านการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และวิธีการวัดผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมมากขึ้น

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง

2.1.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบ และหาคุณภาพของแบบทดสอบ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จากเอกสารตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ
- 2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 3) กำหนดจำนวนข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดและระดับความสามารถในการคิด (ดังแสดงในตารางที่ 5 ในภาคผนวก ก)
- 4) สร้างแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ เป็น แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกแต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
- 5) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
- 6) นำแบบทดสอบหาคุณภาพขั้นต้นด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบทดสอบที่ได้จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตามภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน (Index of-Item-Objective Consistency,IOC) ของแบบทดสอบมีค่า IOC ระหว่าง 0.33 – 1.00 ปรับปรุงประเด็นคำถามของแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้
- 7) ทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 10 คน ซึ่งผ่านการเรียนในเนื้อหาที่ทำวิจัยนี้แล้ว
- 8) นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาตรวจวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง

0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 1 ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 จำนวน 30 ข้อ ที่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder –Rich-ardson) ได้ ค่าความเชื่อมั่น 0.78

9) จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์โดยปรับแก้ไข ตรวจทานให้ถูกต้อง และจัดพิมพ์สำเนาตามจำนวนที่ต้องการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามที่วางแผนไว้

2.1.4 แบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น

1) ศึกษาหลักการและแนวทางปฏิบัติในการวัดเจตคติ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่นโดยกำหนดข้อคำถามจำนวน 22 ข้อ ซึ่งแบบวัดฉบับนี้เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งประกอบด้วยข้อความเชิงนิมิต (positive) จำนวน 11 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ (negative) จำนวน 11 ข้อ โดยมีความครอบคลุมเนื้อหาเจตคติต่อชุมชนท้องถิ่น คือความสำคัญท้องถิ่นจังหวัดตาก การสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญา การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และความคิดและการปฏิบัติต่อชุมชนสังคมส่วนรวม

3) กำหนดการให้คะแนนแบบวัดเจตคติ ดังนี้

(1) ข้อความเชิงนิมิตพิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

(2) ข้อความเชิงนิเสธพิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

4) นำแบบวัดเจตคติไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5) นำแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่นที่ปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตามภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบคุณภาพหาความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับเจตคติต่อท้องถิ่น ซึ่งจากการหาประสิทธิภาพค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่าแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ และได้ผลสรุปของการคำนวณหาค่า IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1 ทุกข้อ

6) จากนั้นนำแบบวัดเจตคติที่ผ่านการตรวจสอบหาค่า IOC แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านขุนห้วยนกแล จำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.77 แสดงว่าแบบวัดเจตคติมีความเชื่อมั่น

7) นำแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น ไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ในการพิจารณาเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนและหลังเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ส่งหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ให้ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง

3.2 ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เจตคติต่อท้องถิ่นกับกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง (pretest) โดยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้น

3.3 จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์

3.4 ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เจตคติต่อท้องถิ่นกับกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (posttest) โดยใช้แบบวัดที่สร้างขึ้น

3.5 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เจตคติต่อท้องถิ่น ทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าต่างๆดังนี้

4.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดย

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบหลังเรียนในแผนการสอน ได้ถูกต้องร้อยละ 80 ของคำตอบทั้งหมด

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้ถูกต้องร้อยละ 80 ของคำตอบทั้งหมด

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองตากน่ายล โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบ sign test

4.3 แบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อท้องถิ่น โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ sign test